

RAPORT EWALUACYJNY MIKRO- KATOWICE ZA ROK 2018

Wstęp

„mikroKatowice” to komplementarny dwuletni proces, którego nadrzędne cele to: zwiększenie zaangażowania mieszkańców Katowic w istniejące mechanizmy partycypacji społecznej, m.in.: Budżet Obywatelski, Inicjatywy Lokalne, wybory do Rad Jednostek Pomocniczych (dzielnic) oraz zwiększenie zdolności mieszkańców dzielnic do samoorganizacji i podjęcia współodpowiedzialności za lokalną społeczność, w tym także w obszarze dziennikarstwa obywatelskiego.

Powyższe cele osiągnięte zostaną poprzez działania sformatowane pod kątem wymagań różnorodnych grup odbiorców: młodzieży, dorosłych, aktywistów i liderów społecznych oraz seniorów. Tak zaawansowane i złożone działanie wymaga bieżącej ewaluacji realizowanych zadań, by możliwie szybko reagować na pojawiające się wyzwania, które mogą negatywnie wpływać na realizację celów projektu. Raport ewaluacyjny zawiera dane, analizy i wnioski odnoszące się do doświadczeń realizatorów zadania w 2018 roku.

Metodologia

Ewaluacja ma na celu przeanalizowanie sposobów, metod czy form pracy zaproponowanych w projekcie, wskazać stopień osiągnięcia rezultatów, opisać ewentualne korekty założeń wstępnych. Ewaluacja oceni efektywność autorów i realizatorów działań, określić charakter współpracy pomiędzy nimi oraz pomiędzy partnerami projektu. Badanie ma również na celu ewaluację środowiska katowickich RJP – jednych z odbiorców projektu. Wnioski z ewaluacji posłużą optymalizacji dalszych rozwiązań, są bazą wiedzy dla zespołów pracujących na rzecz szczegółowej metodologii pracy oraz sieci współpracy w kolejnych etapach projektu.

METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PODCZAS EWALUACJI:

1. Badanie jakościowe: obserwacja uczestnicząca podczas spotkań RJP pod kątem pracy Radnych, siedziby RJP i jej otoczenia.
2. Badania jakościowe: wywiad grupowy z realizatorami projektu.
3. Analiza danych wraz z przygotowaniem wniosków szczegółowych i globalnych.

Struktura prezentacji danych w raporcie ewaluacyjnym

1. Analiza danych i wnioski z badania jakościowego obserwacji uczestniczącej podczas spotkań RJP pod kątem pracy Radnych, siedziby RJP i jej otoczenia.
2. Wnioski z badania jakościowego.
3. Wnioski z badania jakościowego – wywiad grupowy z realizatorami projektu.

Analiza danych i wnioski z badania jakościowego - obserwacja uczestnicząca podczas spotkań RJP pod kątem pracy Radnych, siedziby RJP i jej otoczenia

Zawodzie

RADNI

Radni RJP obecni na spotkaniu to zróżnicowana wiekowo grupa społeczników – seniorów (z dużym doświadczeniem w pracy ze społecznością lokalną) oraz osób w średnim wieku (energicznych, charakteryzujących się praktycznym podejściem do życia). W pierwszej kolejności uczestnicy spotkania zauważyli problem braku zaangażowania części Radnych RJP w sprawy dzielnicy - wskazując na kłopot ich dyscyplinowania. Jako odpowiedź na ten stan rzeczy grupa zaproponowała formę symbolicznej gratyfikacji finansowej dla wszystkich Radnych RJP (czynnik mobilizujący do pracy, a także ośmielający potencjalnych kandydatów na Radnych RJP). Mimo pojawiających się głosów o niewielkim budżecie RJP, ta zawodziańska, dysponuje własną infrastrukturą mobilną: namiot, nagłośnienie. Uczestnicy spotkania podkreślili rolę działań wzmacniających kompetencje, tj. szkoleń dla Radnych RJP.

MIEJSCE

Spotkania RJP odbywają się w jednej z sal Miejskiego Domu Kultury „Bogucice-Zawodzie” w dziale „Zawodzie”, w ramach długoterminowej umowy partnerskiej. Mimo że MDK oferuje RJP pojemne i wyposażone pomieszczenie (zgodnie z przyjętym harmonogramem) część członków Rady określa brak własnej siedziby RJP jako poważny problem. Członkowie Rady oczekują niezależnego i w pełni dostępnego pomieszczenia na potrzeby bieżących konsultacji z mieszkańcami czy bezpiecznego magazynowania dokumentacji RJP.

OTOCZENIE

Radni określili kilka obszarów wartych interwencji. Zauważyli nikłe zainteresowanie katowickich Radnych sprawami dzielnicy oraz ich niewystarczającą kooperację z członkami RJP. Przytoczone podczas spotkania jednostkowe przykłady współpracy pomiędzy Radnymi RJP i miejskimi można określić jedynie jako instrumentalne czy koniunkturalne. Radni RJP identyfikują deficyt informacji w zakresie planowanych przez miasto inwestycji czy programów miejskich, a także aktualnych danych o statusie spraw RJP w procesach decyzyjnych w UM Katowice. Postulują zatem wdrożyć platformę internetową – narzędzie pozwalające śledzić Radnym RJP bieżące i kolejne decyzje urzędników UM Katowice dotyczące kwestii dzielnicy. Uczestnicy spotkania dostrzegli potrzebę delegowania specjalistów w UM Katowice - osób wyłącznie koordynujących współpracę pomiędzy RJP a UM Katowice. Uczestnicy spotkania poinformowali o niewystarczającej rozpoznawalności RJP (jako funkcjonalnej struktury administracyjnej) wśród mieszkańców dzielnicy. Członkowie Rady wskazali konkretne środowiska czy podmioty kooperujące z RJP: CAL, Mocni Razem, harcerze, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach oraz na niezdiagnozowane

jeszcze potencjały dzielnicy - docelowo warte wykorzystania.

SYNTEZYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - ZAWODZIE

Problemy RJP:

- brak procedur w UM,
- brak środków finansowych,
- brak informacji,
- brak gratyfikacji dla Radnych,
- brak wsparcia UM,
- niewykorzystany potencjał.

Wybrany problem: brak procedur

Propozycje rozwiązań ze strony RJP:

- stworzenie bazy uchwał wszystkich RJP,
- uproszczenie skomplikowanego obiegu dokumentów,
- osoba odpowiedzialna w urzędzie za RJP,
- opracowanie procedur współpracy UM z RJP.

Dąb

RADNI

Uczestnikami spotkania były osoby 40 i 50+, dobrze czujące się w swoim towarzystwie, zauważyć można było silną i znaczącą osobę lidera – przewodniczącego RJP.

Podczas spotkania Radni RJP wskazali dwa zasadnicze zagadnienia mające wpływ na jakość pracy RJP oraz jej efekty. Pierwsze to wiedza i kompetencje samych Radnych RJP. Uczestnicy diagnozują deficyt wiedzy w obszarach: polityka społeczna i socjologia (diagnoza społeczna i procesy społeczne). Radni wskazują także na potrzebę profesjonalizacji procesu wdrażania przez RJP polityk miejskich w dzielnicowej skali mikro. Oczekują też wiedzy na temat struktury administracyjnej UM Katowice oraz kwestii formalno-prawnych RJP. Drugie zagadnienie to dostęp do informacji dotyczących planów UM Katowice (inwestycji miękkich i twardych) i negatywne skutki nie dokonującej się integracji Radnych różnych RJP.

MIEJSCE

Zebrania RJP odbywają się w dedykowanym niewielkim pomieszczeniu, którego kubatura i brak toalety nie pozwalają na organizację szerszych spotkań czy warsztatów lub grupowych konsultacji z mieszkańcami. Wyposażone pomieszczenie jest jednak powszechnie dostępne dla Radnych RJP.

OTOCZENIE

Członkowie RJP deklarują współpracę z różnymi organizacjami i podmiotami, a znajdującą się w sąsiedztwie siedziby RJP filia Miejskiego Domu Kultury „Koszutka” uznana została za strategicznego partnera instytucjonalnego RJP – udostępniającego przestrzeń wraz z infrastrukturą gotową do realizacji spotkań czy większych wydarzeń. Grupę scharakteryzuje optymistyczna postawa i otwarte podejście w poszukiwaniu sprzymierzeńców w pracy na rzecz dzielnicy. Radni RJP zauważyli „dzielącą” Dąb – Silesię City Center (jedno z największych w regionie centrum handlowe) – punkt na mapie dzielnicy mający wpływ na dezintegrację mieszkańców

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – DĄB

Problemy RJP:

- komunikacja z UM,
- siedziba, zaplecze,
- statut RJP,
- nazwa RJP,
- kwalifikacje Radnych,

- brak integracji z innymi RJP,
- zmiana okręgów wyborczych i w konsekwencji mniejszy kontakt z Radnymi Miejskimi,
- brak związków Radnych Miejskich z dzielnicą,
- brak związków z dzielnicą osiedla Ducha.

Wybrany problem: kwalifikacje Radnych

Propozycje RJP:

- szkolenia dla Radnych propozycje:
  - polityka społeczna - „Jak pomóc?”,
  - zagadnienia prawne,
  - polityka senioralna oraz osób wykluczonych,
  - struktura urzędu / administracja
  - informatyka,
  - zasady tworzenia pism,
  - integracja z innymi RJP.

Giszowiec

RADNI

Spotkanie skupiło najbardziej aktywnych Radnych RJP. Podczas dyskusji wszyscy członkowie wykazali wysoki poziom świadomości społecznej i samorządowych mechanizmów politycznych. Mówiono o specyficznej tożsamości Giszowca, jakości życia w dzielnicy i dobrym odbiorze Giszowca wśród społeczności lokalnej i przyszłych jego mieszkańców. Dla uczestników spotkania forma „osobowości prawnej” RJP – w odniesieniu do skuteczności jej działania – nie gra roli, negatywnie odnieśli się jednak do samej nazwy „RJP”. Uczestnicy spotkania jako wartościowe wskazali wszelkie formy edukacji Radnych RJP (tych początkujących i doświadczonych), dotyczące kwestii formalnych, codziennej praktyki pracy Radnego, w tym współpracy z UM Katowice. Zaproponowali także wizyty studyjne Radnych RJP w spółkach miejskich. Uczestnicy poruszyli wątek finansowania członków RJP w zakresie specjalnego uposażenia dla funkcyjnych Radnych, np. sekretarza sesji RJP.

MIEJSCE

Należy podkreślić walor siedziby RJP. To historyczny, reprezentatywny, w pełni wyposażony lokal, dostosowany do organizacji różnego rodzaju spotkań, również w większym gronie uczestników.

OTOCZENIE

Radni RJP wskazali Giszowiec jako dobre środowisko pracy, pozytywnie odnieśli się do współpracy z lokalnym środowiskiem oświaty. Globalny, wskazany przez Radnych RJP problem to jakość i charakter ich relacji z UM Katowice, mowa tu o: niewystarczającej argumentacji do negatywnych odpowiedzi urzędników na inicjatywy dzielnicowych Radnych (demotywuje to Radnych RJP do dalszych działań) oraz brak mechanizmu regulującego konsultacje z UM Katowice projektów przyszłych inicjatyw Radnych RJP. W opinii grupy UM Katowice traktuje RJP niewystarczająco poważnie.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - GISZOWIEC

Problemy RJP:

- brak decyzyjności / sprawczości,
- brak regulacji prawnych,
- UM nie realizuje postulatów RJP,
- nazwa RJP,
- brak szkoleń dla nowych Radnych,

- brak promocji RJP przed wyborami,
- brak merytorycznych uzasadnień UM,
- zniechęcenie Radnych wynikające z negatywnych odpowiedzi UM na wnioski.

Wybrany problem: brak merytorycznych odpowiedzi

Propozycja RJP:

- UM podaje sugerowane alternatywne rozwiązanie,
- odpowiedź zawiera informacje wytłumaczenie dlaczego się nie da, jeśli coś jest możliwe to z kim, kiedy, jeśli nie, to dlaczego itp.

Janów-Nikiszowiec

RADNI

Uczestniczący w spotkaniu Radni RJP to aktywna i pomysłowa, międzypokoleniowa grupa osób o różnym doświadczeniu w pracy ze społecznością lokalną. W przeważającej części to aktywiści organizacji pozarządowych od lat pracujący na rzecz dzielnicy. Na wstępie warto zauważyć, że wszyscy Radni RJP są świadomi znaczenia wyjątkowego na skalę europejską „miasta w mieście – muzeum” – Nikiszowca. W ramach praktyk indywidualnych i grupowych korzystają z fenomenu Nikiszowca jako: zasobu historycznego, potencjału medialnego (umożliwiającego szeroką współpracę z organizacjami pozarządowymi i biznesem), atrakcji odwiedzanej przez turystów również spoza Katowic, a także innych regionów Polski czy Europy. Należy pamiętać zatem, że „obsługa” kapitału Nikiszowca stawia przez RJP konkretne wymagania (profesjonalizacja działań) i odpowiedzialnej postawy (Nikiszowiec to ważny, wyjątkowy punkt na mapie Katowic). Z przytoczonych przez Radnych RJP przykładów można wnioskować, że potrafią organizować grupy osób wokół idei, nie obce są im narzędzia mediów społecznościowych.

Radni RJP jako problematyczne określili sposób rozliczania kosztów funkcjonowania RJP. Obowiązująca praktyka to refundacja poniesionych przez Radnych RJP środków oraz brak ustandaryzowanej instrukcji kancelaryjnej RJP. Uczestnicy spotkania proponują opracowanie czytelnej instrukcji, przewodnika dla wszystkich Radnych RJP. Info-graficzny materiał pozwoliłby m.in. orientować się w rzeczywistości formalno-prawnej miasta.

Interesującą inicjatywą jest planowana przez Radnych RJP organizacja spotkań sieciujących z przedstawicielami organizacji społecznych, szkół i biznesu, a także artystów i animatorów. Radni mają świadomość niewykorzystanego potencjału współpracy (wymiany doświadczeń) między Radnymi z pozostałych RJP.

MIEJSCE

Zebrania RJP odbywają się w niewielkiej sali będącej w jej gestii. Niewielka kubatura pomieszczenia nie pozwala jednak na organizację większych wydarzeń. Radni RJP potwierdzili, że większe spotkania czy warsztaty sieciujące mogą odbywać się w dostosowanym na te okazje pomieszczeniem w pobliskiej Parafii.

OTOCZENIE

Radni RJP deklarują współpracę z różnymi osobami i podmiotami, reprezentują postawę otwartości na rzecz sieciowania organizacji wokół spraw dzielnicy (strategicznego podejścia) i wykorzystywania potencjału Nikiszowca. Radni RJP zauważyli mające znaczenie dla integracji mieszkańców dzielnicy trzy współistniejące osiedla: Janów, Nikiszowiec i Korea. Podczas spotkania dało się zauważyć

swoistą sprawność Radnych RJP w rozumieniu mechanizmów społeczno-politycznych na poziomie dzielnicy oraz powszechną świadomość deficytów m.in. w dostępie do informacji oraz słabości niektórych posunięć lub niekonsekwencji „centrali”.

Uczestnicy zaproponowali, by UM Katowice osadził stanowisko koordynatora współpracy z RJP w mieście. Interesującym postulatem jest udostępnienie przez UM Katowice dla Radnych RJP platformy internetowej z aktualną bazą danych planów UM Katowice: miejskich inwestycji w dzielnicach całego miasta (wraz z harmonogramem, stanem zaawansowania działań, wykonawcami prac). Swoisty „help desk” mógłby również spełniać ważną rolę w konsultacjach pomiędzy RJP a miastem czy mieszkańcami. Grupa poruszyła kwestię aktywności miejskich Radnych, którzy współpracę z RJP intensyfikują – koniunkturalnie – w czasie wyborów samorządowych.

SYNTEZYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - JANÓW-NIKISZOWIEC

Problemy RJP:

- brak „podręcznika” dla RJP. Z kim? Do kogo? W jaki sposób?,
- brak koordynatora ze strony UM,
- brak informacji o planach, inwestycjach itp. ze strony UM i jednostek miejskich,
- sposób rozliczania finansów dla RJP,
- brak instrukcji „kancelaryjnej” dla RJP.

Wybrany problem: brak informacji o planach

Propozycje RJP:

- obowiązek informowania (mail) o wszystkich działaniach i planach,
- dedykowana, interaktywna strona www z informacjami o bieżących inwestycjach planach etc.,
- szkolenia dla Radnych,
- spotkania Rad Jednostek Pomocniczych (cel – zmiana statutów).

Piotrowice-Ochojec

RADNI

W spotkaniu uczestniczyło kilkoro Radnych RJP, głównie w średnim wieku oraz kilka osób młodego pokolenia. Radnych można scharakteryzować jako ideowych społeczników pragnących działać na rzecz dobrostanu mieszkańców dzielnicy. Wartością spotkania była obecność na nim dwóch Radnych Rady Miasta, reprezentujących południowe dzielnice Katowic. Atmosfera na spotkaniu sprzyjała refleksji Radnych i określenia nurtujących kwestii związanych z funkcjonowaniem RJP. Radni uważają się za skutecznie reprezentujących „interesy” mieszkańców dzielnicy, choć zauważyli, że nastawienie do współpracy ze strony Urzędu Miasta jest niewystarczające, a czasem nawet uniemożliwiające pełnienie swej roli jako Radnych Jednostki Pomocniczej. Szczególnie drażliwym przykładem we współpracy z UM jest brak informacji z wyprzedzeniem o inwestycjach w dzielnicy, co bardzo często powoduje dublowanie planowanych do realizacji działań w tej części miasta.

Uczestnicy spotkania wskazali także na nie do końca skuteczny mechanizm Budżetu Obywatelskiego, funkcjonującego w obecnym kształcie. Zasugerowano, aby w BO istniał podział na duże i małe projekty, aby inicjatywy o mniejszej skali miały większą możliwość uzyskania wsparcia finansowego. W podobnym kontekście wskazano na to, aby narzędzie Inicjatywy Lokalnej posiadało przede wszystkim budżet na „miękkie” projekty, odrzucając możliwość uzyskania grantu na działania inwestycyjne.

Radni JP wskazują ponadto na posiadane niewielkie kompetencje, na nieczytelność nazewnictwa, a czasami nawet i funkcji RJP wśród mieszkańców dzielnicy. W konsekwencji niejako pierwszym wyborem dla załatwienia problemów w dzielnicy stają się Radni Miejscy.

MIEJSCE

Do dyspozycji RJP jest pomieszczenie w siedzibie Miejskiego Domu Kultury „Południe” w Piotrowicach. Pozwala ono na organizację spotkań i posiedzeń związanych z działalnością RJP.

OTOCZENIE

Radni utyskują na słabą aktywność mieszkańców dzielnicy. Inicjatywa do działania i integracji na linii RJP – mieszkańcy wychodzi ze strony członków Rady, np. poprzez organizację imprez w dzielnicy. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy jest także niewielka liczba i aktywność organizacji pozarządowych w tej części miasta i braku sztandarowej organizacji tego typu. Podkreślono także brak jednego medium informującego o życiu dzielnicy, stąd też pojawiają się głosy zmierzające do powstania lokalnej gazety.

Problemem dla funkcjonowania RJP i efektywności jej działania jest także niejasny podział administracyjny Piotrowic-Ochojca względem sąsiadujących dzielnic.

Wspomniane problemy komunikacyjne na linii Urząd Miasta – lokalna społeczność (w tym RJP) powodują poczucie braku partnerskiej relacji we wzajemnej współpracy. Działaniem, które mogłoby rozpocząć zmiany w tym zakresie obligatoryjne to wysyłanie maili do RJP z poziomu urzędników miasta Katowice, informujących o istotnych kwestiach związanych z przyszłym funkcjonowaniem dzielnicy. Wskazano także, że podejmowanie działań z poziomu centrali miasta, bez konsultacji z RJP czy nawet wykonaniem wizji lokalnej powoduje problemy, np. z podejmowaniem działań naprawczych w dzielnicy, ich opóźnienia czy wstrzymania. Rada nie rości sobie prawa o decydowaniu o inwestycjach w dzielnicy, a raczej apeluje o konsultacje w tej kwestii wykonywane z wyprzedzeniem.

Narzędziami, którymi posługuje się Rada w komunikacji z mieszkańcami to przede wszystkim internet, profil na FB, Instagram oraz bezpośredni kontakt. Wskazano także na dyżury Radnych i same posiedzenia Rady. Zauważono zwiększoną w ostatnim czasie ilość podejmowanych uchwał przez RJP i umiejętnie nimi „gospodarowanie”, co związane jest ze skutecznym działaniem Rady. W tej skuteczności pomocni są także miejscy Radni, interpelujący w imieniu RJP i mieszkańców dzielnicy.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - PIOTROWICE-OCHOJEC

Problemy RJP:

- psychologia – trudno coś załatwić do końca,
- brak urzędników w terenie,
- nieznanomość dzielnicy przez urzędników,
- brak konsultacji z mieszkańcami i RJP,
- brak informacji z UM o inwestycjach,
- brak wizji lokalnych,
- statut.

Wybrany problem: brak informacji

Propozycja RJP:

- obligatoryjne informowanie RJP o planach i bieżących inwestycjach przez wydziały i jednostki miejskie.

Koszutka

RADNI

Spotkanie z członkami RJP zgromadziło kilkanaście osób, wśród których znajdowali się zarówno doświadczeni lokalni liderzy, jak i początkujący w tym wymiarze osoby. Uczestnicy w zdecydowanej większości reprezentują postawę chęci posiadania wpływu na zmiany zachodzące w dzielnicy i aktywności w niej podejmowane. Mocną stroną Rady jest silna motywacja do działania, bezinteresowność oraz (deklarowana) apolityczność. Pomocna w skutecznym działaniu jest także umiejętność dochodzenia do kompromisu oraz dążenie do osiągnięcia zaplanowanych celów.

Radni dostrzegają jednocześnie, że często indywidualne działania członków Rady powodują rozproszenie inicjatyw RJP i tym samym osłabiają rolę i znaczenie funkcjonowania Rady wśród mieszkańców dzielnicy. Zauważono, że w jednostkowych przypadkach Radni RJP nie uczestniczą w posiedzeniach Rady, ale nie wpływa to ostatecznie na jej efektywność.

Uczestnicy spotkania wskazali na brak kompetencji wykonawczych i traktowania działalności Rady jako ciała opiniotwórczego i doradczego, np. w przypadku wniosków składanych do Budżetu Obywatelskiego. Zauważono, że dla mieszkańców funkcja i rola RJP jest często rozmyta. W społecznej świadomości gremium funkcjonuje jako Rada dzielnicy.

W kontekście współpracy z Urzędem Miasta wskazuje się na brak informowania o planach rozwojowych i infrastrukturalnych dla dzielnicy. Brak też planu zagospodarowania dla dzielnicy. Zaproponowano, aby odbywały się regularne spotkania RJP z prezydentem i/lub urzędnikami miasta. Jedną z konkretnych propozycji było np. przewodniczenie posiedzeniu RJP przez przewodniczącą Rady Miasta czy organizacja szkoleń i spotkań dot. planowanego budżetu miasta na konkretny rok czy wstępnej (technicznej, infrastrukturalnej, merytorycznej) weryfikacji pomysłów składanych do BO. Sugeruje się, aby podejmowane w UM decyzje dot. dzielnicy były poprzedzone wizją lokalną urzędników i/lub konsultacją z RJP. Pomocne też we wzajemnych relacjach byłoby przypisanie osoby w UM do kontaktu z przedstawicielami RJP.

Podkreślono, że wnioski składane do BO często przygotowywane są na siłę i stanowią powód dużej konkurencji podczas wyboru. Sugeruje się, aby wzmocnić potencjał (budżet) Inicjatywy lokalnej, co dla efektywności funkcjonowania RJP byłoby lepsze.

OTOCZENIE

RJP współpracuje z wieloma podmiotami w dzielnicy. Są to zarówno instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, parafia, spółdzielnia mieszkaniowa, wspólnoty mieszkaniowe, drużyna harcerska, zieleń miejska, lokalni przedsiębiorcy,

Wydział Kultury UM itp. Najlepsza współpraca dokonuje się z Miejskim Domem Kultury „Koszutka”. Ważne zaznaczenia jest, iż wskazano jako kooperantów sąsiednie RJP. Tym bardziej jest to fakt godny zauważenia w obliczu wyartykułowanego oczekiwania współpracy RJP między sobą w całym mieście. Zaproponowano także powołanie cyklicznych spotkań lokalnych Rad jako forum wymiany wiedzy, wzajemnej edukacji i wypracowania wspólnego stanowiska w konkretnych kwestiach, licząc na silniejszy głos w relacjach z UM, a tym samym większą sprawczość.

Problemem związanym z funkcjonowaniem Rady jest wspomniana słaba komunikacja z UM spowodowana m.in. dużą biurokracją i ograniczonym zatrudnieniem w UM. Pojawił się także głos o konieczności edukowania mieszkańców dzielnicy w zakresie funkcji i roli jaką pełni RJP. Ma to o tyle znaczenie, że część spraw, które możliwe są do podjęcia z poziomu mieszkańca, cedowana jest na RJP. W obliczu opisanych niedomagań w komunikacji na linii RJP – UM, wydaje się to marnowaniem energii mieszkańców, stratą czasu i opóźnieniem w podjęciu skutecznej interwencji.

Odpowiedzialność jaką przyjmuje na siebie Rada za jakość życia w dzielnicy Koszutka przejawia się w chęci rozwoju dzielnicy wspartej przez ekspertów z zewnątrz. Mowa o moderowaniu, w oparciu o wszelakie dzielnicowe zasoby i potencjały, dyskusji o nowych inicjatywach możliwych do podjęcia w tej części miasta. Członkowie Rady gotowi są na inspiracyjne rozmowy dot. nowych pomysłów możliwych do realizacji w dzielnicy opartych na wiedzy, historii czy wyzwaniach stojących przez Koszutką.

SYNTEZY NOTATKA ZE SPOTKANIA - KOSZUTKA

Problemy RJP:

- brak informacji o planach, inwestycjach,
- brak odpowiedzi na pisma, uchwały,
- „wymuszanie” pośrednictwa RJP,
- „umywanie rąk” przez RJP,
- brak kompetencji wykonawczych,
- „pośrednictwo” dla mieszkańców,
- Urząd – słaba rozpoznawalność,
- lokalizacja siedziby,
- nazwa RJP,
- brak budżetu,
- brak planu dla dzielnicy,
- brak tematycznych warsztatów,
- brak spotkań z władzami.

Wybrany problem: brak planu / brak spotkań

Propozycje RJP:

- spotkania tematyczne: Budżet Obywatelski, budżet miasta z kompetentnymi urzędnikami,
- zgłaszanie potrzeb,
- urzędnicy w terenie,
- elastyczność urzędników,
- spotkania wszystkich RJP pod przewodnictwem Przewodniczącego Rady Miasta,
- ujednoczenie obszarów działania,
- reforma budżetu obywatelskiego i inicjatywy lokalnej.

Bogucice

RADNI

Na spotkaniu pojawiło się kilka osób, głównie w średnim wieku. Radni wykazują dużą dbałość o wizerunek dzielnicy oraz chęć realizacji w niej różnorodnych inicjatyw. Podkreślono na spotkaniu, że kompetencje RJP mogłyby być większe. Jako przykład inicjatywy, za którą mogłaby być odpowiedzialna RJP wskazano posiadanie określonego budżetu na inicjatywy inwestycyjne w dzielnicy czy inne realizacje we współpracy z miejscową społecznością. Zdaniem zebranych nadałoby to RJP sprawczości i nadałoby by jej wizerunkowi profesjonalnego charakteru. Innym pomysłem Radnych byłaby możliwość wskazania przez nich priorytetów dla dzielnicy, które zostałyby zawarte w budżecie miasta. Radni wykazują otwartość w rozmowie nt. szczegółów typowania inwestycji w dzielnicy tak, aby były one odpowiedzią na bieżące oczekiwania zróżnicowanych grup. Powyższe oczekiwania są bezpośrednio związane z problemem dotarcia do planów miasta względem dzielnicy i szerzej informacji nt. zamierzeń dot. Bogucic. Inną kwestią, która ogranicza skuteczność Rady jest długotrwały czas na rozwiązywanie miejscowych problemów w komunikacji i współpracy z Urzędem Miasta.

Należy także wspomnieć, że wybrani członkowie Rady pełnią funkcję w innym gremiach decydujących o aktywnościach dzielnicy (przewodnicząca jest członkiem kapituły powołania Muzeum Kukuczki w dzielnicy).

RJP Bogucice jako nieliczna wskazała na posiadanie wewnętrznych dokumentów strategicznych – misji, wizji i celów, jakie jej przyświecają. Podkreślono także, że RJP myśli w perspektywie kilku lat w kontekście jej funkcji, jaką pełni w lokalnym środowisku, a nie kadencyjności. Rada wykazuje duże zaangażowanie i dbałość o polepszenie jakości życia w dzielnicy; z szacunkiem odnosząc się także do tradycji oraz potrzeb mieszkańców. Deklaruje także otwartość na współpracę, która najlepiej wychodzi z parafią, Miejskim Domem Kultury i biblioteką. Dla efektywności działania RJP powoływane są zespoły zadaniowe, które przypisane są do konkretnych działań podejmowanych w dzielnicy. Jako słabą stroną wskazuje się na dużą absencję na posiedzeniach RJP.

MIEJSCE

Posiedzenia RJP odbywają się w sali użyczanej przez Miejski Dom Kultury „Bogucice-Zawodzie”. Jest to mała sala z podstawowym zapleczem sanitarnym. Brak własnego lokalu powoduje m.in. słabą identyfikację mieszkańców z RJP.

OTOCZENIE

RJP zaangażowana jest w program rewitalizacji Bogucic, który wdrażany jest we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym

w Katowicach. Przedstawiciele RJP starają się brać udział w spotkaniach organizowanych na terenie dzielnicy czy innych wydarzeniach, co stanowi możliwość bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami i wstuchiwanie się w ich oczekiwania. Tym większe to ma znaczenie w kontekście zidentyfikowanej słabej aktywności mieszkańców w zakresie działań na rzecz dzielnicy (np. mieszkańcy nie uczestniczą w dyżurach Radnych). Radni JP autorecenzując się, wskazują na słabą i do nie końca umiejętną komunikację na zewnątrz i ogólnie słabymi relacjami z mieszkańcami. Przejawia się to m.in. w słabej frekwencji w wyborach do RJP.

Jako najbardziej skuteczne formy działania i komunikacji z mieszkańcami wskazano stronę internetową oraz profil na FB. Ponadto wskazano na Budżet Obywatelski i Inicjatywę Lokalną. Ważnym elementem skuteczności Rady są także wystosowywane pisma czy wnioski.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – BOGUCICE

Problemy RJP:

- brak środków,
- długi czas oczekiwania na interwencję,
- brak informacji o planach na dzielnicę,
- brak możliwości wpływania na budżet (jakie priorytety),
- RJP nie ma wpływu na co „idą” środki przeznaczone na dzielnicę.

Wybrany problem: brak możliwości wpływania na budżet, RJP nie ma wpływu na priorytety

Propozycja RJP:

- RJP przedkłada pomysł / pomysły,
- RJP ma wpływ na priorytety UM w dzielnicy,
- obligatoryjnie rocznie przynajmniej 1 projekt wskazany przez RJP jest realizowany,
- konsultacje społeczne ze środowiskiem lokalnym w sprawie priorytetów.

Brynów

RADNI

Na spotkaniu pojawiły się 4 osoby, na czele z przewodniczącą RJP. Charakterystyka i funkcja Radnych sprowadzą się do: rozwiązywania problemów mieszkańców na poziomie lokalnym, umiejętność pozyskiwania środków (Budżet Obywatelski) czy aktywizowanie mieszkańców. Jednocześnie wskazuje się, że grono RJP złożone jest z wielu indywidualności, co czasami utrudnia uzyskanie konsensusu w wypracowaniu stanowiska Rady. Uczestnicy spotkania wskazywali ponadto na ograniczone prawa i kompetencje RJP, niewystarczające środki finansowe, którymi obecnie dysponują, a przede wszystkim na brak informacji o działaniach Urzędu Miasta planowanych do realizacji w dzielnicy. Jako negatywną kwestię związaną z działalnością Rady jest niska odpowiedzialność Radnych za bycie jej członkiem. Podkreślono także, że jako „rada na dorobku” nie mają wypracowanych procedur postępowania i wiele rozwiązań formalno-organizacyjnych zostało zainicjowanych wewnątrz Rady, co było czasochłonnym zajęciem.

Radni komunikują się z lokalną społecznością poprzez organizowane w dzielnicy wydarzenia, bezpośredni kontakt, zbieranie podpisów. Natomiast organizacjami, z którymi Radni współpracują są: parafia, szkoła, policja, spółdzielnia mieszkaniowa, wydziały Urzędu Miasta, Zakład Zieleni Miejskiej.

MIEJSCE

Posiedzenia Rady odbywają się w pomieszczeniu Szkoły Podstawowej nr 65 w Katowicach, która pomieści kilkanaście osób. Pomieszczenie jest wyposażone w węzeł sanitarny, podstawowe sprzęty komputerowe.

OTOCZENIE

Uczestnicy wskazali, że w dzielnicy niewiele jest instytucji czy podmiotów działających na rzecz dobra wspólnego, co z jednej strony stanowi brak „konkurencji” dla RJP, a z drugiej jest przejawem ograniczonej aktywności społecznej w dzielnicy. Współpraca z Radnymi miejskimi przedstawiona została jako niewystarczająca, a nawet traktowana jako konkurencyjna dla działalności RJP. Podkreślono, że komunikacja z urzędem miasta wymaga usprawnień – powołanie stanowiska do obsługi spraw dot. RJP wraz z przypisaniem odrębnego adresu mailowego jest oczekiwaniem Rady ułatwiającym współpracę.

Wyzwaniem stojącym przed organizacjami działającymi w dzielnicy jest pozyskanie umiejętności do aktywizowania mieszkańców oraz refleksja nad tym, czyim powinno to być zadaniem. Zatem konieczne wydaje się spotkanie w gronie miejscowych liderów i analiza możliwych scenariuszy dla dzielnicy.

SYNTEZYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - BRYNÓW

Problemy RJP:

- ograniczone kompetencje RJP,
- brak środków,
- brak osobowości prawnej,
- zbyt małe wsparcie UM,
- brak informacji z UM,
- brak współpracy z Radnymi Miejskimi – posiedzenia Rady miasta „nie dostępne dla RJP” (godziny okołopołudniowe).

Wybrany problem: brak procedur.

Propozycje RJP:

- obligatoryjne informowanie przez UM o planach i inwestycjach,
- dobre praktyki (szczególnie dla nowych Rad),
- szkolenia dla RJP,
- osoba „tłacznik” w urzędzie z RJP,
- „call center” dla RJP.

Ligota – Panewniki

RADNI

W spotkaniu uczestniczyli wybrani Radni RJP. Uczestnicy to grupa zróżnicowana wiekowo, zaangażowana w rozwój lokalnej społeczności, cechująca się dużym stopniem entuzjazmu do prowadzonej pracy społecznej. Mimo iż nie we wszystkich sprawach Radni byli ze sobą zgodni, podczas spotkania zauważalny był wzajemny szacunek uczestników oraz umiejętności dyskusji. Radni stanowili reprezentację całej RJP i zwrócili uwagę na problem braku zaangażowania części Radnych RJP w sprawy dzielnicy. Zaakcentowano, iż brakuje mechanizmów umożliwiających dyscyplinowanie pozostałych Radnych (lub nagradzanie tych zaangażowanych). Mimo podkreślanych problemów związanych ze słabym umocowaniem formalno-prawnym Rady, spotkanie pokazało duże zaangażowanie Radnych i umiejętności realizacji swoich celów mimo ograniczonych warunków.

MIEJSCE

Spotkania RJP odbywają się w jednej z sal budynku, w którym mieści się także filia Miejskiej Biblioteki Publicznej. Radni posiadają własne pomieszczenie, jednak stosunkowo niewielkie. W przypadku, gdyby w spotkaniu Rady mieli uczestniczyć wszyscy Radni pomieszczenie nie byłoby wystarczające. Ponadto pomieszczenie znajduje się na pierwszym piętrze jest niedostępne dla osób niepełnosprawnych. W przypadku konieczności organizacji spotkań dla większego grona odbiorców Radni współpracują z lokalnymi placówkami edukacyjnymi (szkołami), aby umożliwić mieszkańcom kontakt z Radą.

OTOCZENIE

Radni określili kilka obszarów wartych interwencji. Zauważyli niktę zainteresowanie katowickich Radnych sprawami dzielnicy oraz ich niewystarczającą kooperację z członkami RJP (w przypadku wybranych Radnych). Ponadto Radni zdefiniowali problemy w kontekście wybranego grona odbiorców – seniorów (uznali, że współpraca mogłaby być szersza, a działania Rady pogłębione). Rozwiązanie problemów trudności lokalowych znaleziono w dalszej współpracy z lokalnymi szkołami. Radni wymienili szereg podmiotów, organizacji i instytucji, z którymi prowadzona jest cenna i skuteczna współpraca.

Osiedle Tysiąclecia

RADNI

Na Osiedlu Tysiąclecia zorganizowane zostały dwa spotkania. Na pierwsze warsztaty przyszedł tylko Przewodniczący RJP. Pozostali Radni nie stawili się na umówione z kilkutygodniowym wyprzedzeniem spotkanie projektowe.

Podczas dyskusji wyłonił się jeden główny problem związany z charakterem dzielnicy – własnością gruntów. Tysiąclecie jest miejscem, gdzie aktualnie budowane są nowe budynki mieszkaniowe, co stwarza napięcia społeczne. Jedną z sugestii podczas rozmowy była propozycja próby zagospodarowania społecznej energii, która w dzielnicy buduje się wokół problemów z nowymi inwestycjami i skanalizowanie jej do pozytywnych działań. W związku z dużym zainteresowaniem przedstawiciela Rady samym projektem zrealizowano prośbę o organizację dodatkowego spotkania dedykowanego pozostałym Radnym dzielnicy.

W drugim spotkaniu uczestniczyło 8 spośród 21 Radnych. Kolejne wybory do Rady Dzielnicy przewidziane są na listopad 2019 roku. W trakcie kadencji część Radnych, ze względu na brak uczestnictwa w spotkaniach RJP zostało wykluczonych z Rady Dzielnicy.

Przedstawiciele RJP obecni na spotkaniu reprezentowali zróżnicowaną wiekowo i społecznie grupę osób, atmosfera w trakcie spotkania była dość napięta i trudno było zidentyfikować jedną osobę, która pełniłaby rolę lidera grupy. Zauważalny był podział na podgrupy – jedna, która identyfikuje braki w kompetencjach Rady jako instrumentu, ale też poszczególnych jej członków, oraz druga, która jest zdania, że skuteczność RJP – a raczej jej brak – to problem systemowy, który wymaga interwencji wewnątrz miejskiej, a same Rady i ich Radni są dobrze przygotowani do pełnienia swoich funkcji.

Spotkanie było raczej okazją do wypowiedzenia frustracji związanych z wykonywaniem mandatu, niż okazją do podniesienia swojej wiedzy i kompetencji oraz zarysowania potencjału dzielnicy w oczach Radnych.

Radni identyfikowali życie dzielnicy raczej jako obszar, w którym interesariusze instytucjonalni decydują o tym jak wygląda najbliższe otoczenie, mniejszą uwagę skupiając na odnajdywaniu energii społecznej i/lub pobudzaniu liderów, którzy mogliby stać się istotnymi partnerami mającymi wkład w rozwój dzielnicy.

Radni nie wykazywali otwartości wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada nie korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta, spotkania RJP odbywają się w niewielkiej sali, która należy do

spółdzielni mieszkaniowej. Lokal pełnił kiedyś funkcję baru osiedlowego. Dziś jest niewielką salą ze stołami i krzesłami z bardzo ograniczoną przestrzenią warsztatową. Radni deklarują, że brak jest możliwości organizowania spotkań z większymi grupami. Lokal nie jest dostosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

Radni wskazywali na szereg trudności związanych z wykonywaniem misji RJP w trakcie jej kadencji (lata 2015-2019) – począwszy od problemów organizacyjnych, które wyrażały się m.in. brakiem jakiegokolwiek siedziby przez pierwszy rok funkcjonowania, kończąc na ocenie współpracy z władzami miasta jako mało efektywnej. Jako głównego partnera swoich działań w najbliższym otoczeniu wskazali spółdzielnię, która to właśnie udostępniła radzie lokal do użytku. Proszeni o identyfikowanie innych partnerów swoich działań wymienili służby miejskie takie jak policja czy straż miejska. Na pytanie o lokalnych liderów wskazywali samych siebie, nie eksplorując głębiej potencjału społecznego swojej dzielnicy. Przy próbie identyfikacji potencjału do współpracy z innymi RJP raczej stronili od nich, chcąc skupić się na problemach własnej dzielnicy, które komunikowane były jako wystarczająco absorbujące, trudne do powiązania z innymi dzielnicami.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – OSIEDLE TYSIĄCLECIA

Problemy RJP:

- RJP nie jest stroną w dyskusji o inwestycjach w dzielnicy,
- brak delegowania Radnych Rady Miasta do odpowiedzialności za dzielnicę lub współpracę z RJP,
- brak finansów,
- silna spółdzielnia – jako problem, gdyż przejmuje rolę gospodarza za władze miasta,
- wspólnoty mieszkaniowe – utrudniona możliwość zagospodarowania terenów graniczących ze wspólnotami mieszkaniowymi i dzielnicami – miasto zrzuca odpowiedzialność za „gospodarowanie” spółdzielniom, nie inwestując we wspomniane tereny,
- wciąż niewielka świadomość mieszkańców nt. istnienia RJP.

Wybrany problem: niska skuteczność działań RJP w relacji z Urzędem Miasta

Propozycje RJP:

- zwiększenie budżetu RJP,
- RJP stroną w dyskusji o inwestycjach,
- sprawna komunikacja UM z mieszkańcami, czerpanie wzorców z dobrych praktyk, np. mecz z Koreą na Stadionie Śląskim,
- usprawnienie procesu konsultacji społecznych – sprawna komunikacja nt. godzin, komunikatów itp.,
- plan dla dzielnic! Wyznaczenie priorytetów rozwojowych.

Osiedle Witosza

RADNI

Przedstawiciele RJP obecni na spotkaniu reprezentowali zróżnicowaną wiekowo i społecznie grupę osób, jeden z Radnych RJP łączy swoją funkcję z wykonywaniem mandatu Radnego Miasta Katowice. W grupie uczestników znajdowali się również lokalni liderzy społeczni – grupy seniorów oraz grupy młodzieży. To też osoby, które posiadają różnorodne kompetencje – od wysokich kompetencji w zabezpieczaniu kwestii formalnych, które ułatwiają budowanie relacji z władzami miasta, aż po rozbudowane kompetencje społeczne – ułatwiające gromadzenie potencjału społecznego mieszkańców dzielnicy.

Atmosfera w trakcie spotkania była bardzo pozytywna i widać było duże zainteresowanie projektem oraz wykorzystaniem jego potencjału zarówno dla dzielnicy, jak i samego miasta. Radni wyraźnie wskazywali, że projekt jest dla nich szansą do zacieśnienia relacji z liderami społecznymi dzielnicy oraz zidentyfikowania nowych, a także do wzmocnienia współpracy z instytucjami z dzielnicy.

Radni wykazywali otwartość wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada nie korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta, spotkania odbywają się w niewielkiej sali, która należy do spółdzielni mieszkaniowej. Poza spotkaniami RJP odbywają się też spotkania z mieszkańcami. Rada RJP w miarę własnych możliwości doposaża lokal o dodatkowy sprzęt (m.in. infrastruktura do transmitowania obrad Rady online; podstawowe narzędzia biurowe do zajęć edukacyjnych dla różnych grup edukacyjnych – przede wszystkim seniorów). Mimo niewielkiego metrażu w pomieszczeniu odbywają się spotkania warsztatowe i edukacyjne dla różnych grup odbiorców. Lokal nie jest przystosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

Uczestnicy warsztatu wskazywali wiele podmiotów i osób prywatnych, które mogą wspierać rozwój dzielnicy i współpracują z RJP już teraz lub mogą zostać istotnymi partnerami tego rozwoju w najbliższej przyszłości.

Potencjał Rady z Osiedla Witosza nie zamyka się jednak tylko w samej dzielnicy, a wykracza poza nią. Współpraca z innymi Radami i Radnymi, społecznikami, firmami i organizacjami, a także praca na ich rzecz, zdecydowanie sprzyja wzmocnieniu potencjału tej Rady i sytuuje ją jako modelową organizację, mogącą kompleksowo wspierać rozwój miasta na poziomie dzielnicy. Rada ta ma też potencjał do stymulowania i/lub wspierania rozwoju współpracy pomiędzy innymi RJP i ich Radnymi. Warto potencjał ten obserwować, eksplorować i podjąć próbę jego wykorzystania kontynuując w kontynuacji projektu mikroKatowice.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – OSIEDLE WITOSA

Problemy RJP:

- słabe kompetencje,
- brak osobowości prawnej,
- słabe zainteresowanie Radnych miejskich,
- brak spotkań roboczych z władzami miasta,
- brak wizji lokalnych,
- brak partnerstwa [w relacjach z UM],
- przestarzały statut,
- brak informacji ze strony UM,
- struktura własnościowa w dzielnicy,
- brak MPZP,
- mylne kojarzenie RJP ze spółdzielnią,
- finansowanie,
- lekceważenie ze strony UM.

Wybrany problem: partnerstwo + finansowanie

Propozycje RJP:

- spotkania robocze,
- finansowanie RJP,
- algorytm zależnych od dzielnicy, budżet 50 – 100 tys. złotych,
- diety dla Radnych,
- obligatoryjne informowanie RJP przez UM o działaniach w dzielnicy,
- wyodrębnienie formalne RJP (osobowość prawna).

Podlesie

RADNI

W spotkaniu wzięło udział 4 spośród 15 Radnych. W spotkaniu RJP brała udział też radna RJP, która łączy swoją funkcję z wykonywaniem mandatu Radnego Rady Miasta Katowice. Uczestnicy wskazali, że rada składa się z osób bardzo zaangażowanych i osób, których zaangażowanie określić można jako „nieistniejące”. To dla nich duży problem, ponieważ rodzi dysproporcje w zaangażowaniu i osłabia zapał tych Radnych, dla których funkcja RJP jest istotna. Radni identyfikują RJP przede wszystkim jako organizację wspierającą struktury miejskie i inne instytucje i organizacje w dzielnicy, mniejszy nacisk kładąc nad funkcją opieki nad społecznością dzielnicy i rozwojem jej w tym obszarze.

Spotkanie przebiegało w dobrej atmosferze. Radni skupili się na potencjale wdrożenia projektu do dzielnicy jako szansy na wzmocnienie RJP i skuteczności ich działań i komunikacji z Urzędem Miasta.

Radni neutralnie odnosili się wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta. Spotkania odbywają się w budynku z wieloma pokojami i odpowiednią infrastrukturą umożliwiającą odpowiednie prowadzenie działalności RJP. Poza spotkaniami Rady odbywają się też spotkania z mieszkańcami. Radni wskazali, że posiadana infrastruktura jest silną stroną dzielnicy i samej Rady. W budynku Rady mogą odbywać się spotkania warsztatowe i edukacyjne dla różnych grup odbiorców. Lokal nie jest przystosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

Radni wskazali, że w ich najbliższym otoczeniu i zainteresowaniu są władze miasta oraz instytucje i organizacje związane z dzielnicą. Skupili się na tym, by usprawnić skuteczność działań i narzędzi RJP w dialogu z miastem, by w konsekwencji pełnić strategiczną rolę w funkcjonowaniu dzielnicy w mieście. Jako dobrych partnerów wymieniali policję, straż miejską, a także dom kultury i szkoły. Radni zaznaczyli, że do pełnienia funkcji atrakcyjnego partnera działań w dzielnicy niezbędne jest wzmocnienie finansowe RJP.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - PODLESIE

Problemy RJP:

- niedookreślona rola RJP,

- brak wsparcia za strony Radnych miejskich,
- brak narzędzi (praca i motywacja),
- statut,
- słaba rozpoznawalność RJP.

Wybrany problem: brak narzędzi

Propozycje RJP:

- dieta dla każdego radnego,
- docenienie przez władze,
- działania na rzecz poszerzenia kompetencji RJP,
- włączenie RJP w konsultacje.

Wełnowiec

RADNI

Spotkanie zgromadziło 9 spośród 11 Radnych RJP. Zaznaczono, że jedna z Radnych nie może uczestniczyć w obradach ze względu na stan zdrowia. Radni stanowili różnorodną grupę pod względem wieku i kompetencji oraz funkcji społecznych. Wśród Radnych są zarówno osoby będące liderami społecznymi, jak i jednostki silniejsze w zabezpieczeniu kwestii formalnych i urzędowych.

Spotkanie przebiegało w dobrej, bardzo żywej atmosferze. Radni RJP są bardzo dynamiczną grupą, na co sami zwrócili uwagę zaznaczając, że temperatura prowadzenia wewnętrznych dyskusji czasem utrudnia im pracę, jednak zawsze dochodzą do rozwiązania, które jest dla nich akceptowalnym kompromisem. Postawa taka wskazuje na skuteczne zastosowanie wewnętrznych mechanizmów deliberacji, co ukazuje RJP tej dzielnicy w dobrym świetle. Radni na równi stawiają rozwiązywanie bieżących problemów formalnych i organizacyjnych, przed którymi stoi dzielnica i jej mieszkańcy, z pobudzaniem jej potencjału społecznego i aktywizowaniem mieszkańców.

Radni wykazywali otwartość wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada nie korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta, spotkania odbywają się w niewielkiej sali, która należy do spółdzielni mieszkaniowej. Poza spotkaniami RJP odbywają się też spotkania z mieszkańcami. Mimo niewielkiego metrażu w pomieszczeniu odbywają się spotkania warsztatowe i edukacyjne dla różnych grup odbiorców. Lokal nie jest przystosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

RJP wykazywali się dużą świadomością w obszarze funkcjonowania dzielnicy zarówno pod względem formalno-prawnym, organizacyjnym, zarządczym, jak i społecznym. Szczególnie ten obszar działań społecznych był przez Radnych wskazany jako istotny. Deklarowali, że RJP miałyby mieć większą moc oddziaływania w przypadku uzyskania większych środków finansowych, którymi mogliby stymulować aktywność lokalnych liderów i mieć dodatkowe instrumenty do ich poszukiwania.

Kwestie formalno-prawne, organizacyjne i zarządcze wskazywane były jako obszar aktywności, w których RJP ma niewielki wpływ na działania władz miasta. Padło oczekiwanie, by w tym zakresie ułatwić komunikację z jednostkami organizacyjnymi miasta i władzami miasta, włącznie z zaprogramowaniem procedury ułatwiającej sporządzanie ekspertyz dla rozwoju dzielnicy.

W zasięgu oddziaływania RJP jest kilka spółdzielni. Nie z wszystkimi współpraca układa się wzorcowo – Radni deklarują,

że dużą rolę odgrywa tutaj otwartość władz i osób decyzyjnych w spółdzielniach.

RJP skutecznie komunikuje się ze sobą i swoją społecznością za pomocą profilu i grupy na serwisie społecznościowym. To dobra praktyka na tle innych RJP w mieście.

SYNTEZYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - WEŁNOWIEC

Problemy RJP:

- zbyt małe środki do dyspozycji,
- nazwa RJP,
- brak informacji o planach, inwestycjach i bieżących sprawach,
- struktura własnościowa,
- brak konsultacji z RJP.

Wybrany problem: małe środki oraz brak informacji

Propozycje RJP

- dzielnicowy budżet „w pigułce” [na wzór budżetu miasta w pigułce],
- w BIP podział na dzielnice z informacjami,
- obligatoryjne informowanie RJP o planach inwestycyjnych,
- zmniejszenie środków na BO i przekazanie części na rzecz RJP. Algorytm uzależniający wysokość środków od dzielnicy,
- „instrukcja” wydawania środków,
- włączenie mieszkańców we współdecydowanie o wydatkach.

Murcki

RADNI

Rada Jednostki Pomocniczej w Murckach wybrana została w maju 2018 roku. Ponad połowa składu obecnej Rady pełniła swoją funkcję w poprzedniej kadencji. W składzie RJP w Murckach znajdują się Radni pełniący swoją funkcję od początku jej istnienia – od 2010 roku. To różnorodna pod względem socjodemograficznym i doświadczenia grupa osób, którym bliska jest ich dzielnica – będąca jednocześnie najmłodszą dzielnicą Katowic. Radni dostrzegają potencjał swojego ciała jako dobrego doradcy ds. dzielnicy – zarówno jej rozwoju inwestycyjnego, jak i kwestii społecznych, i wyraża jągotowość do pełnienia takich funkcji. Społeczna misja realizowana przez Radnych jest według nich niedoceniana przez władze miasta.

Po wyborach w 2018 roku informator RJP w Murckach dostępny pod adresem <http://rjpmurcki.blogspot.com/> nie jest regularnie aktualizowany.

MIEJSCE

Choć spotkanie Rady odbyło się w szkole, zwykle jej sesje odbywają się w Miejskim Domu Kultury „Południe”. Budynek jest częściowo przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. MDK „Południe” to dobry partner w realizacji aktywności społecznej RJP w Murckach. W budynku MDK „Południe” z powodzeniem mogą być realizowane inne aktywności społeczne, warsztatowe, wiedzowe i konsultacyjne z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań zróżnicowanych grup społecznych. MDK „Południe” posiada też doświadczenie w realizacji działań w przestrzeni publicznej miasta, warto z tego doświadczenia korzystać przy organizowaniu inicjatyw zogniskowanych wokół RJP tak, by jeszcze pełniej docierać do mieszkańców.

OTOCZENIE

Rada jest otwarta na społeczny wymiar aktywności mieszkańców dzielnicy oraz na współpracę z różnorodnymi partnerami. Okazjonalnie organizowane są przez Radę spotkania okolicznościowe różnych grup społecznych, którym bliskie jest życie dzielnicy. Inicjowane przez Radę są też spotkania wiedzowo-konsultacyjne, m.in. spotkania wokół Budżetu Obywatelskiego czy też Inicjatywy Lokalnej – podstawowych narzędzi miejskich, wspierających oddolne inicjatywy społeczności lokalnych w Murckach. O dobrej kondycji społeczności lokalnej w dzielnicy świadczyć może wysoka frekwencja w wyborach do Rady Dzielnicy oraz wysoka aktywność w korzystaniu z instrumentów wspierających oddolne inicjatywy, m.in. Budżet Obywatelski czy Inicjatywa Lokalna.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - MURCKI

Problemy RJP

- brak komunikacji na linii Urząd Miasta (oraz jednostki podległe) RJP,
- komunikacja z UM do poprawy,
- opóźnienia inwestycyjno-remontowe,
- brak „budżetów dzielnicowych” niemożność planowania,
- własność gruntów,
- brak konsultacji,
- „Wielka polityka”,
- brak infrastruktury sportowej w dzielnicy,
- niszczące obiekty,
- pustostany prywatne.

Wybrany problem: komunikacja z UM

Propozycje RJP:

- informacja zwrotna ze strony UM,
- informacja, jaki jest obecny stan realizacji danej inwestycji,
- informacja o bieżących planach, przetargach itp., spotkanie RJP z Prezydentem.

Szopienice

RADNI

Rada Jednostki Pomocniczej w Szopienicach-Burowcu wybrana została w 2018 roku. Połowa składu obecnej Rady pełniła swoją funkcję w poprzedniej kadencji. Kilko Radnych to młodzi aktywiści chcący wnieść nową energię do działania Rady, natomiast większość jej składu to doświadczeni społecznicy od wielu lat pełniący swoją funkcję lub inne funkcje społeczne. W dotychczasowej aktywności Radni dość chłodno oceniają skuteczność komunikacji z władzami miasta trybem formalnym (pisma, uchwały) i wskazują na niewielkie zainteresowanie ich opiniami na temat funkcjonowania dzielnicy wśród jego zarządzających. Z drugiej strony wskazują na deficyt zainteresowania mieszkańców aktywnością Rady. Bardziej doświadczeni Radni jako główny cel swojej aktywności wskazywali zadbanie o zabytkowy budynek Ratuszu, w którym swoją siedzibę ma Rada Jednostki Pomocniczej.

RJP w Szopienicach posiada regularnie aktualizowany informator o działaniach Rady dostępny pod adresem <http://szopienice-burowiec.katowice.eu/>.

MIEJSCE

Spotkanie odbyło się w siedzibie RJP, która znajduje się w zabytkowym budynku Ratuszu Szopienic. Budynek jest nieprzystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek pozwala na organizację wydarzeń społecznych, warsztatowych, wiedzy i konsultacyjnych z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań zróżnicowanych grup społecznych. W zakresie swojej aktywności rada współpracuje z miejskimi jednostkami organizacyjnymi proponując dyżury Rady, np. w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szopienicach.

OTOCZENIE

Rada współpracuje z lokalnymi stowarzyszeniami i grupami nieformalnymi inicjującymi np. pomysły do Budżetu Obywatelskiego lub Inicjatywy Lokalnej. Ponadto rada współpracuje z miejskimi jednostkami organizacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem placówek oświatowych oraz instytucji kultury (Miejska Biblioteka Publiczna oraz MDK „Szopienice”). Inne podmioty bliskie Radzie to parafia oraz MOPS. Radni obecni na spotkaniu wskazywali, że istotne jest dla nich, by RJP stały się bliższym partnerem do współpracy z władzami miasta.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – SZOPIENICE

Problemy

- brak odpowiedzi z UM na pisma,
- brak zainteresowania ze strony urzędników,
- brak zainteresowania mieszkańców,
- zbyt mała ilość nośników informacji (tablice informacyjne itp.),
- komunikacja publiczna (brak autobusu do centrum oraz do Ligoty) [RJP wniosowała o dodatkowe autobusy i zmianę trasy autobusu nr 12].

Wybrany problem: brak zainteresowania mieszkańców działaniami Rady

Propozycje RJP:

- Z uwagi na bardzo dużą ilość podmiotów (w tym NGO) na terenie dzielnicy, próba dotarcia do tych podmiotów z informacją o Radzie oraz jej działalności z prośbą o przekazywanie „dalej” tych informacji.

Kostuchna

RADNI

Na spotkaniu pojawiło kilkunastu Radnych RJP, głównie w średnim wieku. Aktywność Radnych i ich chęć dzielenia się opiniami oraz rekomendacjami pozwoliła pozyskać wartościowe informacje. Jako kluczowy problem wskazano na nieefektywną komunikację na linii RJP – Urząd Miasta. Jako usprawnienie współpracy zaproponowano powołanie specjalnego stanowiska w Urzędzie do obsługi spraw i wniosków RJP. Inną kwestią wymagającą poprawy są kompetencje członków RJP, które wymagają uwspółcześnienia i aktualizacji, co ma dążyć do profesjonalizacji i podniesienia skuteczności funkcjonowania Rady. Zdaniem Radnych owa funkcja wśród mieszkańców dzielnicy nie jest wystarczająco rozpowszechniona, w czym nie pomaga także nieczytelność nazewnictwa. Problemem w bieżącym funkcjonowaniu RJP są ograniczone środki finansowe. Szczególnie ma to znaczenie w kontekście stymulowania życia społeczno-kulturalnego w dzielnicy poprzez finansowania oddolnych inicjatyw, do którego daje sobie prawo RJP, lecz wspomniane ograniczenia uniemożliwiają taką aktywność.

MIEJSCE

Do dyspozycji RJP jest siedziba Miejskiego Domu Kultury „Południe” w Kostuchnie. Posiedzenia odbywają się w pomieszczeniach obiektu.

OTOCZENIE

Radni na wskazują na ograniczoną aktywność mieszkańców dzielnicy. Podejmowane inicjatywy w dużej mierze zależą od Miejskiego Domu Kultury czy samej RJP. Ponadto jako miejsca, w których animowane jest życie w tej części miasta, wskazano: szkoły i przedszkola, Ochotniczą Straż Pożarną i Związek Górnośląski. Pożądanym działaniem ze strony władz miasta byłoby – zdaniem uczestników spotkania – zwiększenie aktywności i zainteresowania ukierunkowanego na dzielnicę.

Członkowie Rady zauważyli, że z wybranymi organizacjami i instytucjami kooperacja na różnych polach przebiega poprawnie. Do tego grona należą zarówno organizacje pozarządowe w dzielnicy, jak i w innych częściach miasta. Co istotne zaznaczono, że także inne RJP w Katowicach są dla tej w Kostuchnie atrakcyjnym partnerem do podejmowania działań w dzielnicy.

Jako najbardziej skuteczną formą informacji o poczynaniach RJP, życiu dzielnicowym, a przede wszystkim komunikacji z mieszkańcami wskazano szeroko rozumiane media, ze szczególnym uwzględnieniem tych elektronicznych. Nie bez znaczenia jest także bezpośredni kontakt Radnych z mieszkańcami.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - KOSTUCHNA

Problemy RJP:

- niewystarczająca współpraca RJP – Urząd Miasta,
- kompetencje członków Rady wymagające poprawy,
- ograniczone środki finansowe,
- nieczytelność nazwy RJP wśród mieszkańców,
- ograniczona aktywność mieszkańców w dzielnicy.

Wybrany problem: słaby przepływ informacji pomiędzy RJP a Urzędem Miasta

Propozycja RJP:

- powołanie osoby w UM odpowiedzialnej za kontakt i komunikację z wszystkimi RJP w mieście.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - KOSTUCHNA

Z uwagi na charakter warsztatów w tej jednostce wypracowano jeden postulat główny. Brak osoby w urzędzie, która zajmowałaby się wyłącznie obsługą Rad Jednostek Pomocniczych. Taki postulat był już zgłaszany w przeszłości przez Przewodniczącego RJP.

Suplement

W przypadku jednej z dzielnic w spotkaniu uczestniczyli Radni minionej kadencji Rady Jednostki Pomocniczej, która zakończyła pracę w 2018 roku, a do której ze względu na brak wymaganej liczby kandydatów wybory nie odbyły się. W przypadku dwóch dzielnic, mimo wykonania przez Stowarzyszenie, szkoleniowców i członków zespołu badawczego pełnego zakresu pracy w ramach przygotowania do spotkania warsztatowego odbyły się spotkania jedynie z przewodniczącymi Rady, na których zakomunikowano brak zainteresowania dwóch Rad udziałem w tej części zadania, uzasadniając to bliskim końcem kadencji.

Wnioski z badania jakościowego

OGÓLNE

Rady Jednostek Pomocniczych (RJP) to jednostki organizacyjne powołane przez władze miasta Katowic, by wspierać miasto w: planowaniu, rozwoju i organizacji życia społeczno-kulturalnego w dzielnicach Katowic. Z racji funkcji RJP, statutowo określonej jako wspierającej, doradczej i konsultacyjnej, Radni RJP nie mają pełnego dostępu do wiedzy i dokumentów dotyczących funkcjonowania miasta, będących w dyspozycji odpowiednich wydziałów miasta.

Mieszkańcy identyfikują natomiast RJP jako naturalne przedłużenie władz miasta w dzielnicy. Sprawia to, że Radni RJP są dla mieszkańców osobami pierwszego kontaktu na temat wielu obszarów funkcjonowania samego miasta i jakości życia w nim – od wydarzeń społeczno-kulturalnych, przez kwestie lokalnej infrastruktury, kończąc na planowanych i realizowanych w dzielnicy inwestycjach. RJP pełnią zatem niezwykle wymagającą i odpowiedzialną rolę *hubów* łączących sprawy władz miasta ze sprawami mieszkańców miasta. Spotkania z RJP były dobrą okazją do refleksji nad tym, co potrzebne jest RJP, by mogły skutecznie wypełniać powierzone funkcje.

Refleksja ta wskazuje obszary, które wydają się szczególnie istotne.

OBSZAR WEWNĘTRZNY RJP

Członkowie rad pragną wzmocnić swoje kompetencje poprzez zróżnicowane tematycznie formy szkoleniowe, skierowane szczególnie dla nowych, mniej doświadczonych Radnych. Działania edukacyjne mają usprawnić funkcjonowanie samych rad oraz wspomagać ich profesjonalizację.

RJP skupiają się na pełnieniu swej funkcji w dzielnicach, co samo w sobie jest właściwe. Brak jednak działań integrujących członków RJP na poziomie ponaddzielnicowym. W niektórych przypadkach ujawnia się brak świadomości wśród Radnych JP odnoszących się do korzyści, jaką taka integracja może przynieść.

RJP deklarują otwartość i zdolność do posiadania większych kompetencji wykonawczych. Oczekiwaniem RJP jest tym samym posiadanie silniejszego wpływu na podejmowane inicjatywy w dzielnicach kształtujące jej obraz.

KOMUNIKACJA I WSPÓŁPRACA

Dostrzeżono słabą rozpoznawalność RJP względem jej funkcji, roli, a także nazwy wśród mieszkańców katowickich dzielnic, ograniczającą efektywność i skuteczność podejmowanych działań, co negatywnie wpływa na merytoryczny wizerunek RJP.

Dostrzeżono niewystarczający przepływ informacji pomiędzy Urzędem Miasta a RJP dotyczący w szczególności planowanych do podjęcia działań w dzielnicach. Nie wypracowano do tej pory standardu zadowalającej wymiany informacji pomiędzy oboma podmiotami.

RJP deklarują otwartość i gotowość na współpracę z instytucjami i podmiotami dostrzeganymi w swoim otoczeniu. Jako najbardziej naturalną i efektywną wskazuje się współpracę z instytucjami kultury czy spółdzielniami mieszkaniowymi. Kooperacja, która jest oczekiwana w większym wymiarze przez RJP dotyczy szeroko rozumianych struktur Urzędu Miasta.

REKOMENDACJE

Należy niwelować bariery

- niewystarczającą kooperację (zahaczającą o konkurencję) z Radnymi Miejskimi,
- brak możliwości konsultacji projektów planowanych do złożenia do Budżetu Obywatelskiego pod kątem merytorycznym, infrastrukturalnym, regulaminowym itp.,
- brak planów zagospodarowania przestrzennego dla dzielnic miasta Katowice. Obecnie funkcjonujące plany wchodzące w życie uchwalane są do wybranych sektorów w dzielnicach,
- zmaganie się (w kilku przypadkach) z absencją Radnych podczas posiedzeń Rady,
- brak stabilnej (długofalowo) sytuacji budżetowej RJP oraz nieprzyjazne Radnym procedury rozliczania środków.

Dodatkowo, zważywszy na:

- wzmagającą się aktywność mieszkańców miasta,
- wzmacniający się potencjał wspólnotowy,
- wciąż niewystarczająco rozwinięte społeczeństwo obywatelskie

należy

- monitorować i aktualizować podejście aktorów życia w mieście do kwestii współpracy i współodpowiedzialności za przestrzeń publiczną,
- modelować i stymulować powstające mechanizmy wpływania na lokalne otoczenie artykułujące indywidualne i zbiorowe potrzeby aktorów życia w mieście,
- wzmocnić kompetencje, wiedzę i świadomości Radnych RJP poprzez skorzystanie z powstałej specjalnie dla nich oferty szkoleniowo-edukacyjnej. Proponowane obszary szkoleniowe: diagnoza społeczna, procesy społeczne, obsługa administracyjna, efektywna współpraca, komunikacja interpersonalna,
- integrować RJP w mieście. Rekomenduje się powołanie Forum Rad Jednostek Pomocniczych – cykliczne spotykającego się gremium osób wywodzących się z RJP. Forum mogłoby się stać miejscem wymiany informacji, poszukiwania optymalnych rozwiązań dla zidentyfikowanych problemów dzielnic, dzielenia się wzajemnym doświadczeniem. Wartością powołania Forum wydaje się także wzmocnienie głosu RJP na rzecz pozytywnego lobbingu celem rozwiązywania problemów i reagowania na wyzwania stojące przed dzielnicami miasta. Wzmocnienie akcji informacyjnych i edukacyjnych dotyczących funkcji, roli, możliwości i kompetencji RJP, co mogłoby stanowić czynnik zachęcający do zainteresowania się mieszkańców pracami na rzecz dzielnicowej społeczności w ramach RJP oraz swoje nadanie jej społecznej użyteczności, funkcyjności i atrakcyjności,
- ewaluować obecny zakres kompetencji Radnych RJP. Takowa analiza winna zostać dokonana w dialogu pomiędzy Urzędem Miasta a przedstawicielami RJP. Należałoby uwzględnić aspiracje RJP do większej samodzielności i decyzyjności, a z drugiej strony oczekiwania i plany Urzędu Miasta związane z zarządzaniem procesami w dzielnicach.

Wnioski z Badania jakościowe wywiad grupowy z realizatorami projektu

Kooperacja realizatorów zadania określić można jako efektywną i stabilną. Koordynator zadania sprawnie zarządzał procesami i operacjami zgodnie z przyjętym w projekcie harmonogramem. Nawiązano współpracę z wszystkimi pożądanymi realizatorami i podmiotami zabezpieczając skuteczną realizację celów zadania. Praca realizowana był w oparciu o kooperację formalnych zespołów zadaniowych oraz indywidualnych realizatorów i autorów. Należy zauważyć, że bieżąca komunikacja wewnętrzna realizowana był z wykorzystaniem narzędzi sieciowych optymalnych dla dynamicznego środowiska projektu. Wszystkie kluczowe decyzje, wybór kierunków działań – rozwiązań, podejmowano w oparciu o pogłębione dyskusje i wnioski zaangażowanych w projekt ekspertów. Na potrzebę projektu dokonano zakupów środków i narzędzi gwarantujących dobrą realizację każdego z elementów projekt

---

Opracowanie:

Zygmunt Maciej PRACOWNIA OBSERWATORIUM
Łukasz Dziuba
Aleksander Lysko

Współpraca: Fertich Marek Nowara, Hanna Kostrzewska

Koordinacja projektu: Marta Rosół

© Stowarzyszenia Górnośląski Klaster Kreatywny

Projekt mikroKatowice

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

